

2. Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος

Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος γεννήθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια περὶ τὸ 295 μ.Χ. ἀπὸ Ἕλληνες χριστιανούς.

Λένε πὼς ὁ Ἀθανάσιος στὴν παιδική του ἡλικία, ἐκεῖ πού ἔπαιξε, βάφτιξε στὴ θάλασσα παιδιὰ εἰδωλολατρῶν καὶ πὼς ὁ πατριάρχης Ἀλέξανδρος ἀναγνώρισε ὡς ἔγκυρες αὐτὲς τὶς βαπτίσεις, γιατί, κατὰ τὴν τελετὴ πού γινόταν, εἶχαν τηρηθῆ ὅλοι οἱ κανόντες τῆς ἐκκλησίας. Ὑστερα ἀπὸ τοῦτο ὁ πατριάρχης πῆρε στὴν προστασία του τὸ νεαρὸ Ἀθανάσιο καὶ ἐνδιαφέρθηκε γιὰ τὴν ἀρτία μόρφωσή του.

Σὲ ἡλικία 24 χρόνων ὁ Ἀθανάσιος ἔγινε διάκονος. Ὅταν τὸ 325 ἔγινε ἡ πρώτη Οἰκουμενικὴ σύνοδος, ὅπου δόθηκε ἡ μάχη τῆς ὀρθοδοξίας πρὸς τὸν Ἀρειανισμό, ὁ Ἀθανάσιος, ἂν καὶ ἀπλὸς διάκονος, ἔδειξε ζῆλο καὶ τόλμη, ἀλλὰ καὶ σπάνια ρητορικὴ ἰκανότητα. Εἶναι ὁ πιὸ σοβαρὸς καὶ ὁ πιὸ μαχητικὸς ἀντίπαλος τοῦ Ἀρείου. Τὸ ὄνομά του γίνεται σύμβολο τῆς ὀρθοδοξίας.

Κατὰ τὸ 328, πού πέθανε ὁ πατριάρχης Ἀλέξανδρος, ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς στὴν Ἀλεξάνδρεια αὐτὸν διάλεξαν γιὰ νέο πατριάρχη, διάδοχο τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἂν καὶ εἶχε ἡλικία 33 χρόνων μονάχα. Ἡ ἐποχὴ αὐτὴ εἶναι ἡ πιὸ κρίσιμη γιὰ τὴν ἐκκλησία ἐξαιτίας τοῦ Ἀρειανισμοῦ, πού προόδευε.

Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἀρείου προσπαθοῦσαν μὲ συκοφαντίες νὰ τὸν ἐξοντώσουν καὶ κατορθώνουν νὰ τὸν στείλουν ἐξορία κατ' ἐπανάληψη. Τὴν πρώτη φορὰ τὸν ἔστειλαν σὲ μιὰ πόλη στὴ Γαλλία. Ἡ ἐξορία του τότε κράτησε ὡς τὸν καιρὸ πού πέθανε ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος. Τὴ δεύτερη φορὰ τὸν ἔστειλαν στὴ Ρώμη, ἐνῶ στὸν πατριαρχικὸ θρόνο ἦταν ὁ Γρηγόριος. Ὅταν πέθανε ὁ Γρηγόριος, γύρισε στὴν Ἀλεξάνδρεια ὁ Ἀθανάσιος καὶ ἐπὶ δέκα χρόνια ἔμεινε ἀνενόχλητος.

Ἀπὸ τὶς συκοφαντίες τῶν ἀντιπάλων του ἀναγκάστηκε πολλὲς φορὲς νὰ καταφύγῃ στὴν ἔρημο, ἀνάμεσα στοὺς ἀσκητές.

Σ' ὅλες τὶς ταλαιπωρίες του ὁ Ἀθανάσιος ποτὲ δὲν ἔχασε τὸ θάρρος του καὶ τὴ μαχητικότητά του. Πάντοτε φλογερὸς ἀγωνιστής, πάντοτε ἀποφασιστικὸς καὶ θαρραλέος ὁ Ἀθανάσιος ἀναδείχτηκε ὁ στυλὸς τῆς ὀρθοδοξίας.

Στις 2 Μαΐου τοῦ 373 ὁ Ἀθανάσιος πέθανε, ἀφοῦ μὲ τοὺς ἡρωικοὺς ἀγῶνες του γιὰ τὴν ὀρθοδοξία ἐξασφάλισε τὸ στεφάνι τοῦ θριάμβου.

Ὁ Γρηγόριος ὁ θεολόγος, ὁ γλυκὸς ποιητὴς καὶ ρήτορας, στὸν ἐπικήδειο λόγο του εἶπε: «Ἀθανάσιον ἐπαινῶν, ἀρετὴν ἐπαινέσομαι».

Ἡ Ἐκκλησία γιορτάζει τὴ μνήμη του στίς 18 Ἰανουαρίου.

Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος

ἈΠΟΛΥΤΙΚΙΟ

Στύλος γέγονας ὀρθοδοξίας, θείοις δόγμασιν ὑποστηρίζων τὴν ἐκκλησίαν, ἱεράρχα Ἀθανάσιε. Τῷ γὰρ Πατρὶ τὸν Υἱὸν ὁμοούσιον ἀνακηρύξας, κατήσχυνας Ἄρειον. Πάτερ ὄσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε δωρῆσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

3. Ὁ Ἰουλιανὸς πολέμιος τοῦ Χριστιανισμοῦ

Ἦταν ἀπὸ τὸ Μεγαλὸ Κωνσταντῖνο ὅλοι οἱ αὐτοκράτορες εἶναι Χριστιανοὶ καὶ ὑποστηρίζουν τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἐνας μονάχα ἀποτέλεσε ἔξαιρησι, ὁ Ἰουλιανός.

Ὁ Ἰουλιανὸς ἦταν ἱκανὸς καὶ γενναῖος αὐτοκράτορας. Γεννήθηκε ἀπὸ Χριστιανούς γονεῖς καὶ ἀνατράφηκε Χριστιανικά. Ὄταν ἦταν ἀκόμα νέος, ἦρθε εἰς τὴν Ἀθήναν καὶ φοίτησε πρὸς διάφορας φιλοσοφικὰς σχολὰς (355 μ.Χ.). Ἡ παραμονὴ του εἰς τὴν Ἀθήναν καὶ ἡ φοίτησί του πρὸς εἰδωλολατρικὰς σχολὰς γοήτευσαν τὸ πνεῦμα του. Ἡ ἀρχαία Ἑλλάδα μὲ τὸ μεγαλεῖο τῶν σοφῶν καὶ τῶν καλλιτεχνῶν της, μὲ τὰ ὑπέροχα μνημεῖα τῆς τέχνης, αἰχμαλώτισαν τὴν ψυχὴν τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ κυριέψαν τὴν σκέψιν του τόσο, ὥστε νὰ πλανηθῆ καὶ νὰ πιστέψῃ πὸς ὅλα τὰ κακὰ τῆς ἐποχῆς του ὀφείλονται εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῆς θρησκείας τῶν εἰδώλων πῶς, ἂν ξαναρχόταν ἡ πίστις εἰς τὴν εἰδωλολατρικὴν θρησκείαν, θὰ συνεχιζόταν ἡ πορεία πρὸς τὸν ἠθικὸν πολιτισμὸν, πὸν δημιούργησε τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς εἰδωλολατρίας.

Ὁ Ἰουλιανὸς δὲν κατάλαβε τοῦτο τὸ σημαντικόν, ὅτι μονάχα ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία, ἡ θρησκεία ἀγάπης καὶ δικαιοσύνης, μποροῦσε νὰ ἀνυψώσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν ἀληθινόν του προορισμόν.

Γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ, ὅτι πιστεύει ὁ Ἰουλιανός, δὲν ἔκλεισε βέβαια τὶς Χριστιανικὰς ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἀπέκλεισε ὅλους τοὺς Χριστιανούς ἀπὸ ὅλα τ' ἀνώτερα πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ ἀξιώματα, καθὼς καὶ ἀπὸ ὅλες τὶς ἀνώτερες σχολὰς.

Αὐτὸ τὸ ἔκανε γιὰ νὰ πειθαναγκάσῃ τοὺς φιλοπρόοδους καὶ ἱκανοὺς νέους νὰ ἀφοσιωθοῦν εἰς τὴν εἰδωλολατρίαν. Καὶ γιὰ νὰ τὴν στηρίξῃ καλύτερα, ἔχτισε ναοὺς καὶ βωμοὺς εἰς τὰ εἰδῶλα καὶ τοὺς στόλισε μὲ ἀγάλματα τῶν δώδεκα θεῶν.

Ἀλλὰ ἡ λατρεία τῶν εἰδώλων βρισκόταν πιά εἰς τὴν δύσιν της ὀριστικά. Αὐτὸ τὸ θεβαίωσε καὶ τὸ Μαντεῖον τῶν Δελφῶν μὲ τὸν χρησμὸν του, πὸν ἔδωσε εἰς τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ Ἰουλιανοῦ Ὁρειβάσιον πὸν εἶχε σταλῆναι γιὰ νὰ ἀνορθώσῃ τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐλεγε λοιπὸν ὁ χρησμὸς τοῦ μαντείου:

Εἶπατε τῷ βασιλεῖ, χαμαὶ πέσει δαίδαλος αὐλά,
οὐκέτι Φοῖβος ἔχει καλύβην, οὐ μάντιδα δάφνην,
οὐ παγὰν λαλέουσαν, ἀπέσβετο καὶ λάλον ὕδωρ.

Δηλαδή νὰ πῆτε εἰς τὸ βασιλεῖ πὸς τὸ περίτεχνον ἀνάκτορον τοῦ Ἀπόλλωνος ἔχασε τὴν παλιὰν του δόξαν. Δὲν ἔχει πιά ὁ θεὸς τὴν μαντικὴν του

καλύβα οὔτε τὴ μαντική του δάρνη οὔτε τὸ θεϊκὸ νερὸ τῆς Κασταλίας, ποὺ
ἔπινε ἡ Πυθία καὶ μιλοῦσε. Κι αὐτὸ χάθηκε.

Ὁ χρησιμὸς εἰδοποιοῦσε τὸν αὐτοκράτορα πὼς ἦταν ἀδύνατο πιά
ν' ἀναστηθῆ ἡ ἀρχαία θρησκεία.

Πραγματικὰ ὅλες οἱ προσπάθειες τοῦ Ἰουλιανοῦ δὲν ὠφέλησαν σὲ
τίποτε τὴν εἰδωλολατρία. Τὸ ἀναγνώρισε καὶ ὁ ἴδιος, τὴν ὥρα ποὺ
πέθανε πληγωμένος θανάσιμα σὲ μιὰ μάχη μὲ τοὺς Πέρσες. Τίναξε
τὸ χέρι του σκορπίζοντας αἷμα ἀπὸ τὶς πληγές του στὸν ἀέρα καὶ εἶπε:
«Νενίκηκάς με Ναζωραῖε». Δηλ. μὲ νίκησες Χριστέ.

Ὁ Ἰουλιανὸς πέθανε 32 χρονῶν τὸ 363 μ.Χ.

Ἡ Ἐκκλησία γιὰ τὴν ἀποστασία του ἀπὸ τὸ χριστιανισμὸ τὸν
ὠνόμασε παρὰ βᾶ τ η ἢ ἀποστάτ η.